

Gemeenteraad Gooise Meren

Informatieve vragen van feitelijke/technische aard

Van	: Erik Ekker/ 50Plus
Datum indiening	: 18-04-2016
Betreft	: Gedragscode Gemeenteraad
Vraag en beantwoording is openbaar	: (hier aangeven als u dit niet wilt!)
Datum toezending antwoord	: 20 april 2016

Vragen

Kunt u aangeven wat de juridische basis is voor de regeling in paragraaf 4 van de conceptgedragscode voor raadsleden voorzover die veronderstelt dat raadsleden 'onafhankelijk' zouden moeten zijn.

Toelichting

Er is in de Gemeentewet geen bepaling die de onafhankelijkheid van raadsleden veronderstelt. Wel zijn er enkele specifieke bepalingen opgenomen die ongewenste belangenverstrengeling moeten voorkomen. Raadsleden zijn bijna per definitie niet onafhankelijk en mogen in hun hoedanigheid opkomen voor alle belangen, voorzover daarbij niet wordt gehandeld in strijd met de Wet. Het is onwenselijk met een gedragscode het vrije functioneren van raadsleden als volksvertegenwoordigers verder te beperken dan wettelijk voorgeschreven.

De eed/belofte die volgens de Gemeentewet dient te worden afgelegd verbiedt na benoeming uitsluitend het aannemen van giften om als raadslid iets te doen of na te laten. Dat is iets anders dan onafhankelijk functioneren. Het is onwenselijk om via de gedragscode verdergaande beperkingen op raadsleden te leggen dan strikt voortspruit uit de eed/belofte.

Antwoorden college

Paragraaf 4 (artikelen 4.1 t/m 4.3) van de gedragscode handelt over de omgang met geschenken en uitnodigingen. In de gedragscode is uitgangspunt dat geschenken, faciliteiten en diensten niet worden geaccepteerd als hiermee de onafhankelijke positie van het raadslid/ B&W kan worden beïnvloed.

De juridische basis voor deze paragraaf in de gedragscode voor raadsleden is artikel 14 Gemeentewet (artikel 41 a Gemeentewet voor wethouders, artikel 65 Gemeentewet voor burgemeester)

Als het raadslid conform artikel 14 Gemeentewet de ambtseed of de verklaring aflegt zweert het raadslid of (verklaart) het raadslid

1. dat hij rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heeft gegeven of beloofd en dat hij om iets te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heeft

aangenomen of zal aannemen (dit is het zuiveringsonderdeel).

2. Het raadslid zweert (belooft) verder trouw aan de Grondwet, dat het de wetten zal nakomen en zijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen. Met het begrip naar eer en geweten wordt bedoeld plichtsbewust en getrouw aan de voorschriften. Deze uitdrukking dient in zijn geheel te worden beschouwd.

Er dient niet alleen aan het eigen geweten te worden getoetst, MvA, Kamerstukken II 19 403, nr. 10, p. 135.

Kortom, als raadsleden de ambtseed of belofte afleggen, verklaren politieke ambtsdragers dat zij geen giften of gunsten hebben gegeven of beloofd om te worden benoemd. Ook beloven ze dat ze geen geschenken te zullen aannemen of beloften zullen doen in ruil voor een tegenprestatie. Het gaat hierbij niet alleen om persoonlijke bevoordeling zoals een goedkope verbouwing of tuinaanleg. Het kan ook gaan om bijvoorbeeld donaties aan de partij met het oog op een gunstige overheidsbeslissing.

Geschenken zijn een sluiproute. Ze kunnen gebruikt worden om de besluitvorming te beïnvloeden. Ze kunnen corrumperen of de aanloop daartoe vormen. Ze kunnen in ieder geval de schijn opwekken en dat is wat je als raadslid, bestuurder niet moet willen.

Daarentegen kunnen raadsleden kunnen ook geschenken geven en ontvangen, namens de gemeente, maar ook op persoonlijke titel. Het gaat dan vaak om relatiegeschenken, een geaccepteerd gebruik in het sociale verkeer. Dat is de reden waarom in onderliggende gedragscode een aantal bepalingen is opgenomen om de omgang met geschenken en uitnodigingen te reguleren. Het begrip geschenken moet hieronder ruim worden opgevat. Daaronder vallen ook aangeboden faciliteiten of diensten, als ook uitnodigingen voor een diner, een excursie, werkbezoeken of een (gezamenlijk) bezoek aan een evenement.

¹Hoofdreel is dat geschenken van welke waarde dan ook kunnen niet worden geaccepteerd als de onafhankelijkheid in de besluitvorming hierdoor op enigerlei wijze kan worden aangetast. Dat is bijvoorbeeld het geval zolang overleg- of onderhandelingsituaties gaande zijn.

Met inachtneming van het voorgaande kan er een uitzondering worden gemaakt ingeval van geschenken tot een waarde van 50 euro. Die kunnen bij wijze van uitzondering worden geaccepteerd. Bij voorkeur vindt vooraf evenwel overleg plaats of het geschenk daadwerkelijk wordt geaccepteerd.

- a) Bestuurders melden geschenken in de wekelijkse vergaderingen van hun bestuur (B&W).
- b) Een raadslid doet er goed aan het krijgen van een geschenk te melden in zijn fractie.

Er zijn situaties dat een lid van B&W uit hoofde van zijn ambt een geschenk met een waarde van meer dan 50 euro aangeboden krijgt. Het collegelid besluit, eventueel in overleg met de ambtelijke leiding, of hij het geschenk kan accepteren. Bij acceptatie worden dergelijke geschenken geregistreerd en worden ze eigendom van de organisatie. Geschenken die niet worden geaccepteerd, worden met uitleg geretourneerd aan de schenker.

Bij het ontvangen van geschenken past openheid. Geschenken moeten daarom niet op het huisadres ontvangen.

Rond lunchen en dineren op kosten van derden hangt de geur van het 'old boys network', waar achter de schermen zaken worden gedaan. De verplichting actief het ontstaan van de schijn tegen te gaan, betekent dat het lunchen, dineren of naar recepties gaan op kosten van derden waar mogelijk moet worden vermeden. Er is apart budget gereserveerd om ten laste van de gemeentebegroting deel te nemen aan lunches, diners, recepties en werkbezoeken die voor het raadswerk noodzakelijk zijn. Wat voor lunches en diners geldt, geldt in nog sterkere mate voor het reizen op kosten van derden. Dat wordt in de regel met grote argwaan bekeken. Het is beter alle schijn te vermijden en hiervoor het eerder genoemde budget aan te wenden.

Conclusie

1. Voor raadsleden staat artikel 14 Gemeentewet aan de basis voor paragraaf 4 van de gedragscode.
2. Paragraaf 4 van de gedragscode voor raadsleden biedt handvaten om met geschenken en uitnodigingen om te gaan, binnen de wettelijke mogelijkheden. De paragraaf legt echter geen extra beperkingen op die de wet al oplegt aan raadsleden.

---

¹ Artikel 2.4. van de Algemene wet bestuursrecht eist van de raad dat het zijn taak zonder voor ingenomenheid verricht en dat het bestuursorgaan er tegen waakt dat tot het bestuursorgaan behorende of daarvoor werkzame personen die een persoonlijk belang bij een besluit hebben, de besluitvorming beïnvloeden.